

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér.
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitlór sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Az ellenzék eszméinek hatása.

A társadalmi testnek — mondja egy jeles államférfiu — a szerves test háztartása másának kell lennie.

A szerves testben a vér egy tápfolyama a legrövidebb időközben valamennyi szövődéken és szerven átsiet s a legkisebb alany is megkapja az őt neménél és munkájánál fogva megillető táprészt. A kimerült vagy beteg szervhez aránylag több vér tódul.

Valóban így kellene lenni, de hol állunk mi ez eszménytől?

Kormányférfiaink eddig meddő politikai vitákkal, soha meg nem valósított tervek kidolgozásával, be nem váltott ígéretek hangoztatásával, saját posícióik megerősítésével, önértékeik kielégítésével, koncepciók osztogatásával stb. töltötték el azt a drága időt, a melyet a haza üdvén munkálkodva volt volna kötelességük eltölteniök. Valóban szegyen a nemzetre, hogy ily férfiakat türt a haza élén s szegyen a vezető egyénekre, hogy így visszaéltek a lethargiába sülyedt nemzet gyöngeségével. Eközben nőtt a korrupció, apadt a nemzet erkölcsi és anyagi ereje, mindig több és több veszett el az egyéni és politikai jogokból s a köz és magán szabadságból.

Mióta azonban a néppárt fel-

emelte zászlaját s sürgeti az erkölcsi és gazdasági reorganizálást, mióta a nemzeti párt beolvadt a kormányba, mintha jobb kornak előjele látszanék a nemzet égboltján. A sokat hangoztatott nemes eszmék nem fognak nyomtalanul eltűnni a közéletben, az elhintett magvak kezdenek kihajtani: gyéren ugyan, de már ez is valami. A mutatkozó eredményt természetesen nem írhatjuk a kormány javára, hanem az ellenzék erkölcsi győzelmeként kell fölfognunk. A libeláris párt most is inkább kerékkötő, de a megkötött kerékekkel is haladhatunk, ha nagy a kívülről jövő lökés.

Az ellenzéki akció üdvös hatásának sikere a következő dolgokban nyilvánul:

A választások tisztasága elé némi reménnyel nézhetünk, a korrupció nem mer kendőzetlen arczczal megjeleni, a nemzet jogait és szabadságát nem meri árulni, becsátani a kormány s a gyöngye és beteg szervek felé gond és vér irányul a központból.

Nemrég tárgyaltuk azt, mint óhajt a kormány a kisiparosok sorsán segíteni, most a gazdasági munkások helyzetének javításáról írhatunk. Új törvény biztosítja a kenyérért verejtékező munkást, hogy nem fog elveszni kenyér nélkül.

Leemeli a keblére ónsulyként nehezédő gondot, hogy mit fog tenni betegség, aggkora esetén, midőn nem tudja majd kérges, de becsületes kezeivel a minden napra szükséges betevő falatot megszerezni, mi lesz az özvegygyel és árvákkal korai halála után, kik nem képesek önerejükkel magukat fenntartani! Oh, hány szegény munkás vergődött tehetetlenül éhség és hidegtől gyötörtetve egy marok szalmán! Hány esett kétségbe a betegség vagy aggság napjaiban, ha nem élt szívében a hit! Hány gyermek, hány árva satnyult, esenyevészedett el s velük és általuk mennyit apadt a nemzet életerege! Az új törvény védelme alatt a munkásnak a legkritikusabb helyzetben sem kell aggódnia; nyugdíjat fog élvezni, de nem kegyelemből eszi majd kenyérért, hanem lassankint félre tett félreállításából.

Egy munkásnak a munkáspénztárba (községenként lesznek ilyenek) az első csoportban hetenkint 20 fillért, a másodikban 11 fillért kell fizetnie. Ez meg oly csekélység, hogy a mi munkásaink egész könnyedén kifizethetik. S nem is lehet komolyan gondolkodó munkás, a ki meg ne váltaná magát azért a néhány krajczárért a gondtól s koczkará tenné ön maga és családja

TÁRCZA.

Farsang.

190* év . . . és épen farsang. A sokaktól szeretett s megénekelt kedves farsang! Hányan vannak, kiknek az egész évben ez a legkedvesebb idejük és hányan, kiknek ez a legborzasztóbb.

Simay miniszteri tanácsos szalonjából élénk zaj hallik ki. A család hölgytagjai ülnek együtt és konferenciáznak a báli toalettekkel illetőleg; mert két hét múlva lesz a fényes elit bál.

Azon vitatkoznak a hölgyek, hogy arannyal átszőtt rózsaszín felhők fognak-e jobban illeni a barna Matild arczához, vagy csontszin atlasz ruha gazdag velencei himzéssel.

A nézetek eltérők és innen van a hangos beszéd.

Mikor a ruhát illetőleg rövid két órai vita után megegyeztek, hogy legyen hát rózsaszínű, következik az ékszerekről a vitatkozás.

A Mili tante egyszerű gyémántokkal kirakott ékszert ajánl, meg is mondja, hogy kinézte egy ékszerész kirakatában a Matildnak illőt. És mily olesó! Csekély másfélezer korona. Valóban csekélység!

A mama kívánatosabbnak tartja, ha a fejdísz apró briliánsokból lesz összeállítva, melyek a barna hajban, mint harmatesőpek fognak csillámlani.

Ilyen formán eltart a kedélyes tanácskozás a késő esti órákig, míg haza érkezik a tanácsos ur. Neki a kész tervet adják elő.

Hogy aztán ő milyen arczczal és kedvvel fogadja, az az ő dolga.

Férfi a gond, nő a győzelem. Úgy volt itt is.

A tanácsos ur tett néhány ellenvetést, hogy minek az a drága új ékszer, hisz a

tavalyi még igen divatos és szép, meg aztán Matild minden ékszer nélkül is ragyogni fog szépségével.

Oh, de ezek a pusztában kiáltónak szavai. A hölgyek győztek!

Lassan bár, de lepergett az idő rokkáján az a két hét. Elérkezett a várva-várt báli nap délutánja. Az egész ház a szép Matild öltöztetésével van elfoglalva. A frizurát már harmadszor csinálja a fodrásznő és még most sincs megelégedve vele teljesen Matild.

„Nézzé, ezt a fűrtöt jobban ki kell fordítani. — Ezen az oldalon igen magas. Itt hiányzik egy hajtű.”

Ilyen s effél figyelmeztetésekkel halmozza el a fülíg pirult szegény fodrásznőt.

Végre kész a divatos hajéktmány, csak a remek briliáns fejdísz illeszti föl és Matild kedvtelve nézi magát a nagy velencei tükörben.

Most következik a szabónő művészeté.

INGLIK JÓZSEF

szabó üzletében tartalékos tiszték előnyös árak mellett fölszereltetnek, polgári ruhák legújabb divat szerint készítettetnek, fekete szines öltönyök, téli kabátok bámulatos olesó árak mellett készítettetnek.

jövőjét. De ennek a munkás-pénztárnak vannak alapító- és pártoló tagjai. Mi reméljük, hogy a nagybirtokosok és a tőke embereinek szívével megilleti az irgalom angyala s tömegesen fognak beiratkozni az alapító és pártoló tagok közé, hogy segítségére legyenek a munkás osztálynak, hogy saját jól felfogott érdekükben a nemzeti organizmus egyik legfontosabb szervét védjék és istápolják.

Az alispáni határozatra vonatkozó észrevételek.

Ég és föld a különbség, vagy, telivér liberális hasonlattal élve, Széll Kálmánként, akár egy egész világ választja el a mérki róm. kath. templom ügyét a mérki kálvinista imaház ügyétől.

A mérki róm. katolikusok már 1813. évben tulajdonosai, jogos birtokosai voltak azon térnek, melyre templomukat építették; tehát a róm. katolikusok nem erőszakosan, karhatalommal, nem is idegen, hanem a katolikusoknak törvényes és jogos tulajdonát képező területre építették templomukat; s ugyancsak a katolikusok törvényes és jogos tulajdonát képező egy kis rész befogásával kerítették azt körül. De azért a kerítésen kívül levő rész tulajdonjogáról sohasem mondtak le. S hogy ez valóban igaz és így van, kétségtelenné teszi azon tagadhatatlan tény, hogy az építkezés és az elkerítés alkalmával soha senki, sem a községi képviselőtestület, sem a községi előljáróság, sem a község lakói, sőt még a derűre-borura protestáló kálvinisták se szólaltak föl, vagy tiltakoztak a katolikusok eljárása ellen. Mit bizonyít ez? Azt, hogy Mérk község lakói, még a kálvinistákat se véve ki, egyhangulag azon meggyőződésben voltak, s igen jól tudták, hogy az említett tér a róm. katolikusok törvényes és jogos tulajdonát képezi, s így a saját területükön azt tehetik, a mi nekik tetszik; a nélkül, hogy abba bárkinek is beleszólási joga volna. Ne akarjon tehát bennünket zavarni és birtokunkból kiforgatni senki sem, még a liberális

kálvinista gondnok és főszolgabíró: Domahidy Elemér, vagy a furfangos alispán sem, mert azt nem fogjuk eltérni.

Nem így van ám az ev. reformátusok imaházának ügye. Ország-világ tudja, hogy ez részben erőszakosan, karhatalommal elfoglalt községi, talán helyesebben, katolikus területre lett építve. Mert, ki adta a kálvinistáknak az erőszakosan elfoglalt területet építkezésre? Domahidy Elemér, kálvinista gondnok és főszolgabíró. S vajjon, melyik törvény engedi ezt meg a főszolgabírónak? Ilyen törvény nincs. Erre egyedül Mérk község képviselőtestülete volt volna az illetékes az 1886. évi XXII. t. cz. 110. és 113. §§. értelmében. A főszolgabírónak a törvény szerint kellett volna eljárnia; egyéb, különösen más vagyonának elajándékozása, nincs neki megengedve. A törvény — törvény! Így tehát engedélye semmi, valamint az alispán megerősítése sem ér semmit. Az elfoglalt és beépített terület most is Mérk község tulajdona, mert sem Mérk község képviselőtestülete, sem pedig a nagy többségben levő róm. katolikusok nem mondtak le az elfoglalt s beépített területről, se nem ajándékozták azt oda a kálvinistáknak; mi több! még a belügy-miniszter sem merte eddig nekik ítélni. Hogyan, miféle törvényre támaszkodva akarja tehát az alispán a község területét ujonnan elfoglalható területtel bekeríteni? Hiszen ez egy újabb sérelem lesz! . . .

Avagy oda jutottunk már egészen, hogy csak akkor törvény a világi törvény, mikor a kálvinistáknak kedvez, de ha a katolikusok jogait védi, akkor már a törvény nem törvény?! Nem oda Buda! Vannak *jogai és kötelességei is az alispán és főszolgabírónak*, viszont vannak *kötelességei, de egyúttal jogai is a magyar róm. katolikusoknak is!* Ezt minden művelt embernek, a ki hivatalt visel, tudnia kell! S mi, magyar róm. katolikusok, soha sem fogunk törvényadta joga inkról lemondani!

De mit is beszélünk?! Hiszen tulajdonképpen nem is szükséges a mérki ev. ref. imaházat elkeríteni. Hogyan? Hát nem azzal mentegették magukat az alispán és főszolgabíró a belügyminiszter előtt, hogy a saját

telkükön engedték meg az építkezést a mérki kálvinistáknak, s csupán $3\frac{1}{2}$ négyszögméternyi, figyelembe sem vehető, kiszögellés lett a községi területből elfoglalva. Ha ez tény, hogy a kálvinisták a saját telkükön kaptak építkezési engedélyt, mely pompás deszkakerítéssel volt bekerítve, miképen jutottak és másztak ki az utcára, a község területén? és pedig annyira, hogy most újabb terület elvételében fáradozik az alispán. Azt a figyelembe sem vehető $3\frac{1}{2}$ négyszögméternyi kiszögellést igazán nevetséges dolog volna körülkeríteni. Lám! lám! Így bujik ki a szeg a zsákból . . . Így leplezi le maga-magát a főszolgabíró és alispán. Így jön lassan napvilágra, hogy nekünk volt és van mindenben igazságunk. Nincs-e igazsága Shakespeare-nek, midőn így szól: „Nem a csillagok, hanem inkább a magunk hibájából vagyunk oly gyengék kedves Brutus!” Mit gondol? s mit mond erre a főszolgabíró és alispán? . . .

Föltűnő az alispán gyöngéd figyelme, melynél fogva a templomok körülkerítéséről akar gondoskodni. Tudunkkal eddig kisebb gondja is nagyobb volt ennél. De mert a mérki kálvinista imaháznak a törvény értelmében pőrén kell maradnia, atyai jószágával a róm. kath. templomról is gondoskodni akar és óhajt. Kissé el talált késni. Köszönjük. Nem kérünk belőle. Gondoskodunk mi már erről ezelőtt 21. évvel.

Hát azt hol vette az alispán, hogy mi a körjegyző jelentése ellen panaszt emeltünk nála? Ezt határozottan tagadjuk. Mi azt sem tudtuk vagy tudjuk: adott-e a körjegyző jelentést be vagy se? Mi csak azt állítottuk és állítjuk most is, hogy a kálvinista imaház kerítése nem lett eltávolítva; a körjegyzőre se nem gondoltunk, se pedig jelentése ellen senkinek, tehát az alispánnak sem, tettünk panaszt. Nekünk a körjegyző jelentéséhez semmi közünk. Meggyőződésünket azonban nem titkoljuk, midőn kimondjuk, hogy a mai liberális hivatalos jelentésekben bizni és hinni nem tudunk.

Hrabovai Hrabovszky István,
plébános.

nek alkotása: a gyönyörű rózsaszín selyemruha.

Csak még egy pár óra és Matild teljes szépségében s szoborszerű természetem remek béli öltözetben, karján elefántesont legyezővel áll a szalon közepén bámuló és hódoló imádói közepett.

Csengő-bongó szának repítik tova mindnyájukat. Pár pillanat s a fényesen világított illatos bál terembe lépnek be, hol mint csillog tündöklök a tanácsos leánya, úgy ragyogó szépségével, mint remek toaletjével.

Bizonyosan jól fog mulatni, hiszen már is tiz-tizenöt gavallér esedezik előtte legalább csak egy keringőért.

Aztán meg ott van Ő is. Most lépett be a terembe és izgatottan jártatja körül tekintetét Matildot keresve . . . No most meglátta; már jön is.

Ugyanezen nap délutánján egy más lakásban is élénkség uralkodik.

Itt is készülnek, igaz, hogy nem bálra.

Egy szegény munkás lakásában vagyunk, melynek kirívó szegénysége meglep bennünket. A szoba butorzata egy háromlábú asztal, másfél szék s egy gyalulatlan pad. Az ablak vastagon van borítva jég-

virággal — legalább nem látszik úgy, hogy csak egy táblája üveg, a többi ujsággal van beragasztva. — A falak, valamint a füstös padlás, fehér a zuzmarától.

Mily kegyes is a tél! Virágokat rak a szegény ember ablakába s szép csillogó kárpittal vonja be a füstös falakat.

Önkénytelenül nézünk szét a tűzhely után; ez is van, de hidegen, sötétben mered ránk.

A szögletben szalmán két alak látható: egy nő s egy 8—10 évesnek látszó gyermek. A szobában, ha így lehet e lyukat nevezni, több asszony forgolódik. A két mozdulatlan alakot igyekeznek életre hozni.

„Csak hóval dörzsölje komámasszony, én meg egy kis pálinkát töltök a torkukra. Ez egy kis meleget ad nekik”, — beszél egy öreg anyóka.

Haza szaladok s hozok egy pokróczot a mivel betakarjuk, meg egy pár darab fát, hogy egy kis tüzet rakhassunk, ha majd életre kelnek. — ajánlkozik egy másik néni. Nem esoda, ha megfagytak, hiszen hidegebb van itt bent, mint kint, az Isten szabad ege alatt.

Mind sűrű-forog és igaz buzgóságot fejtenek ki, hogy a két szegény lényt életre

hozzák. De hasztalan! Életet nem tudnak adni a megfagyottakba . . .

Mit tegyünk?! Istenem, mit tegyünk, — sóhajtoznak. Végre Rózsi néni megtaszítja szomszédnőjét és könyes szemekkel mondja: menjen Eszter, jelentse az anyakönyvvezető urnak, hogy Vinklerné és gyermeke az éjjel megfagyott . . . mi meg elmegyünk a városba és összekéregtünk egy néhány fillért, a mivel eltemettessük őket, ha már a jó Isten elvette szegényeket.

Talán jól jártak; legalább nem kell többet éhezniök, — sóhajtozik Lizi néni.

Vajjon Simay tanácsosné, ha oda mennek, mennyit ad nekik? Ad-e valamit? Boldog gazdagok! Jut-e esetekbe, hogy míg ti vigan mulattok, nehezen várjátok a zuzmorás farsangot, hány szegény ember fázik, didereg, éhezik . . . fagy meg a kedves farsangon? . . .

Kelemen Teréz.

A csendes magányban.

Oly magányosan élek kiesiny, nádfedelel hajlékomban, hogy házam embert csak elvétve lát, mire bizonyosságul hívom fel öle-

„Ifjusági egyesületek.“

Cs. V. dr. ur e lapban megjelent ily czimü cikkéhez vagyok bátor én is hozzá szólni.

Tagadhatatlan, igaz tény, hogy a mai romlott-erkölcsü világban az ifjuságra nézve, melynek lelkiülete, kedélyállapota még ment a romlottság- és bünposványtól, elkerülhetetlen szükségesek az ifjusági egyesületek, vagy körök. Szükségesek pedig különösen azért, hogy az ifjuságot az erkölcsi végenyészettől megmentsük s e mellett ismeretkörüket és fogalmukat bővítsük. Czikkiró ur az egyesületeknek, illetőleg köröknek — mint b. cikkéből veszem észre — tisztán felekezeti jelleget óhajt kölcsönözni, azaz az ifjusági egyesületek felekezeti jellegűek legyenek. Szerény véleményem azonban más: t. i. az ifjusági egyesületek, vagy körök legyenek *általánosak, közérdekűek, vallás és nemzetiségi különbség nélküliek*. Ezzel azonban nem azt akarom mondani, hogy az ifjusági egyesületek, illetve körök szelleméletéből ki legyen zárva az erkölcs és vallásosság fogalma. Nem, sőt én is azt mondom, hogy az a kör vagy egyesület existálhat csak, melynek egyik alapkövét a vallás- erkölcs képezi. A másik alapkö, a melyen az egyesület épülhet: a hazafias szellem, mert az ifjusági egyesület hazafias missziót is kell, hogy teljesítsen.

Egy vagy más felekezeti ifjut az egyesületből vagy körből kizárni tehát nem tanácsos, mivel az ily esetek alkalmával a felekezeti kérdés újra meg újra kiélesednék, már pedig ezt, a hol csak lehet, kerülnünk kell, mert mi szebb vajjon a világon, mint az egyetértés, békeség? Az ifjusági egyesületeknek sem lehet más intencziójuk, mint fenntartani, terjeszteni az egyetértést és egymásnak nyújtani a béke olajágát. De ha az ifjusági egyesület vagy kör felekezeti jelleget visel, a más felekezeti ifjak az egyesületből kimaradnak, mert nem engedik meg a szülők sem a belépést. Kivételt képezhetnek azonban azon községek, melyeknek lakosai tisztán egy felekezetiiek, de ilyen van legkevesebb.

Ezeket szem előtt tartva alakítottam meg én is községünkben az ifjusági „kört.“ (A

czim nem épen lényeges.) Lehet az „egyesület“ vagy „kör“, a fő az, hogy virágozzék. Községünkben lévén három felekezet is, az ifjusági kört felekezeti jellegűvé nem tehettem, mert a másik két felekezet a belépéstől tartózkodott volna, így lett a körünk *általános*.

De magam is azt akartam, még pedig azért, hogy a körben a különböző felekezeti és nemzetiségű ifjak egymást megismerjék, egymással megbarátkozzanak, lévén a körnek egyik fő czélja az is, hogy a felekezeti, nemzetiségi ellentétek simuljanak el és az ifjak egy érzéssel egy lélekké olvadva, a jövőben majd együttérző, hasznos polgárai legyenek hazánknak. Sulyt fektetek arra is, hogy az ifjak saját kiképezetésükben is minél előbbre haladjanak. Így télen át esténként tartó iskoláztatás által, előadások, lapok olvasása által az ifjak ismeretkörüket bővítik. Ellensúlyozva van a szocializmus és a többi ily fajta társadalmi betegség elterjedése is. És ezek mellett, mint már említém, a vallás- erkölcsi szellem is dominál körünkben. Azt hiszem, a czélt nem tévesztetem el.

Hogy egy ily czélt, illetőleg egy ifjusági egyesületnek megteremtését, megalakítását, különösen ott, hol különböző felekezeti és nemzetiségű ifjakkal akarjuk azt betölteni, mily eszközökkel és körülmények között érthetjük el, mindenki elgondolhatja, de erős kitartás, tapintatosság, az ifjakkal való ügyes bánásmód — azt hiszem — végtére is leküzd minden nehézséget. Ha talán csak az ifjakkal volna dolgunk és senkivel mással, sokkal kevesebb volna az akadály, de vannak a községben rosszakaratu nyelvek, tudakos fők s ezek egyebet sem tesznek, mint kapacitálják az ifjakat az idegenkedésre. Tehát ezeket is kell bizonyos okkal — móddal meggyőzni a kör vagy egyesület jó oldaláról és meg kell nyernünk azokat jóindulatu barátainknak.

Szó sincs róla, egy ambiciozus lelkész, tanító, ki a templomon, illetőleg az iskolán kívül a társadalomnak is hasznos, munkás embere óhajt lenni és emellett a haza polgárainak sorsát szíven hordja, üres óráiban szebb, nemesebb foglalkozást nem végezhet,

mint a jót, szépet és nemest; ha nem is az elaggott öregek lelkébe, de a fiatal generációba beplántálni oly formán, hogy annak a jónak, szépnek és nemesnek későbbi kihajtásai az ifjaktól lett polgárok családi és társadalmi életében minél szebb és több eredményt produkáljanak. Ez Istennek és embereknek tetsző dolog.

Hogy esetleg fáradságos munkánk nem vezet *gyorsan* a kitűzött célhoz, az még ne aggaszson minket, mert semmit sem érhetünk el küzdelem és fáradság nélkül.

Ennyivel óhajtottam Cs. V. dr. czikkiró ur közleményéhez hozzászólni. Jelen czikkemhez a pro et contra véleményeket magam is szeretném, mert többek véleményéből többet tanul és tud az ember.

Marosán János.

Hirek.

Az angol királyné halála. *Victoria* angol királyné, ki több mint 60 évig uralkodott, e hó 22 én este fél 7 órakor elhunyt. Utódjának VII. Eduárd néven a fiát proklamálták, ki jelenleg 60 éves és többszörös nagyapa.

Zichy Géza nálunk. A nagy zeneszerző legújabb darabját városunkban óhajtja előadni a dalárda közreműködésével. A hangverseny, mely a városi színházban lesz, május utolsó napjaiban fog megtartatni. A művész maga is jelen lesz és ő fogja az előadást vezetni. A dalárda e czélből tagjainak számát 100-ra egészíti ki, 60 férfi és 40 nő fog közreműködni. A kart *Méder* Mihály dalegyleti karmester és *Veres* Lajos ref. kántor tanítja be.

Zalka püspök és a csikós bojtár. Se szeri se száma amaz apróságoknak és epizódoknak, melyeket a most elhunyt Zalka János győri püspök életéből föllevenítenek. Egyik győrmegyei képviselő a képviselőház folyosóján az alábbi jóizü epizódot mondta el a körülötté csoportosult képviselőknek és hírlapíróknak: A megboldogult győri püspök feltétlenül rendben tartotta és mintaszerűen kezelte a püspökség javadalmát. Nagyobb

bemet, mely nem annyira a házat, mint a szobát őrzi s a nagy csendességben kereken szólva, elfelejtett ugatni. Hogy magamnak ne kellessék az ugatási pályára lépni, kijelentem, hogy a házórzői állásra kész pályázatot hordok a zsebemben, de a kihirdetése mindig késik. Ez így tovább nem mehet. Megyek tehát én, valami lapnak beküldöm, vegye fel pályázatomat az apróhirdetések rovatába.

Hopp! mindenkit érhet baleset!!

Jaj!! Ojjé!!! Két ember jajgatott egyszerre.

Nem gondoltam volna, hogy nádfedeles kis hajlékom ajtajából, ha kilépek, úgy összeütközöm — egy sovár lelkű és szemü vigéczcel; karjaiba estem. Ó visszalökött; velem megrepedt a világ, vagyis a fejem, majd kilocscsant belőle az agyvelő. Ha az én házam csöbör, úgy én most vödörbe estem. Hogy mászom én ebből ki? Megtöröltem könyező szememet: lássuk a medvét; Csakugyan vigécz, vigyorgó fogai és kifogástalan bajusza . . Hallja az ur mondok, ha maga szarvain hordja szemét, figyelmebe ajánlom a csigabiga lassuságát.

Én meg a Krohmalyiczki balesetek el-

len való biztosító társaságot; én a Krohmalyiczki és tejtéstvére üzlet vagyis biztosító társaság ügynöke vagyok. Balesetekben utazom, szólott és meghajtván magát tapogatta az orrát.

Szerencsétlen! és épen belém tud utazni. Kikérem az ilyen utazást. Miféle cseh társulat, a melynek ilyen pánszláv neve és utazója van? kérdem.

Kérem, mindenkit érhet baleset, szabadkozott a szerencsétlen.

Ne trombitá'jon (az orrát fujta), látszik, hogy cseh . . De mégis mond valamit; ez meggondolandó, hogy a csendes magányban is mindenkit érhet baleset. Ez szeget üt a fejembe és ezt a szeget ki nem huzza egyhamar valaki. Ezer és ezer érv van már és még mindig szaporodik a mindenkit érhető balesetek lehetősége mellett; ez a gondolat valóságos bacillussá nőtte ki magát és az emberek tárczáit sorvasztja.

De beszéljen a cseh!

Kérem uram, manapság az ember életének biztonsága a civilisatio feltalálásától számított időől a jelen pillanatig fogy és soha nem nő, mint a hold. Magyarázata a

dolognak az, hogy a két fogalom: a civilisatio és a balesetek fordított arányban állnak egymással. Teszem azt, régen a menykő ütötte az embert, ma villamos drót szakad nyakába, nem sokára új mechanikai gutaütést fognak feltalálni. A közlekedési, gazdasági és hadi eszközök, gépek megkivánják áldozataikat. Régen fogni kellett a hamis hangot, ma gyártják; gondolja meg, mennyi verkli van a világon, mennyi uraságoctól levetett zongora; sróffal járó, farkát mozgó és nyávogó macska; srófos kanári és képviselőválasztás.

Horátius! Hisz annak könnyű volt. Horátius! Hisz az könnyen dudált Phillippinél is, mikor pajzsát, kardját elhajigálta és megfutott. Ma már ő is elesnék Segesvárnál. (Petőfi nem volt recipiált nyul-,szóltam közbe.)

Uram! nagy dolog a háboru, de még az élet is ám. Háboru az élet katona nélkül is, mert adó nélkül is az embernek annyi ügye, baja van. Nézze csak kérem, a természet a költők mellé áll és ezt bizonyítja. Teszem fel, látszik, hogy őn vérmes, hanem kijön sodrából — kész a baleset; ha epés, folytan boszussággal van tele; ha méla, reg-

birtokait, míg az aggkor nem gátolta, gyakran megtekintette s ilyenkor örült már a cselédség, mert a püspök ilyenkor nemcsak méltányolta, hanem meg is jutalmazta a munkásabb kezeket. A soproni Szany-ban gyönyörű lótenyészete volt. Egy alkalommal váratlanul lepte meg a püspök a ménest s miután mindent rendben talált, beszédbe ereszkedett a 13 éves csikós bojtárral: Elővett egy ezüst forintot s a bojtár felé nyújtotta. Mikor a gyerek érte nyult, a püspök incselkedve visszarántotta. Ez kétszer-háromszor ismétlődött, de a bojtárgyerek végre annyira kijött a flegmájából, hogy akaratlanul is kitört belőle a szó: Tegye kee bolonddá az öregapját! A püspök szótlanul vágta zsebre a forintot és sietett felülni hintójába.

Személyi hir. *Török József* ungi főispán ur a mult héten Ómélt.-nak a püspöknek szívesen látott vendége volt; 2 napig időzött a főispán ur városunkban.

Rektorválasztás az egyetemen. Az egyetem prorektorának, ponori Thewrewk Emilnek az elnöklésével szerdán ejtették meg az egyetemen az új rektor megválasztását a lemondott Rapaics Rajmund helyébe. Mind a négy fakultás választás útján kiküldte a maga kebeléből rektorválasztó tagjait. A választás eredménye az lett, hogy Kisfaludy A. Béla hittudományi tanárt, a Szent-István Társulat alelnökét választották meg rektorrá 6 szavazattal 4 ellenében. Az egyetemi tanévek kezdetén szokásos rektor-beiktatási ünnepség ezuttal elmarad.

Aranymisés-áldozár. *Kiss (Vazul)* László patóházi gör. kath. lelkész a mult napokban érte el lelkészszé váló felszenteltetésének 50 éves évfordulóját. Az öreg tisztelendő ur már 76 éves, de azért még eléggé jól bírja magát; vig kedélyéről, jóízű humoráról széles körben ismeretes, Theologiai tanulmányait [Nagy-Szombatban végezte állítólag püspökünk ő méltóságával egyidejűleg.

Polgármester-választás. Ungvár városa e hó 25-én választotta meg polgármesterét. Három jelölt volt: *Mocsány Géza* v. t. ügyész, *Gazdag Elemér* és *Popovics Miklós* nyug. táblabíró. Minthogy a két előbbi a választás napján pályázati kérvényét visszavonta,

geltől estig ábrándozik; ha pedig flegmaticus, akkor meg épen czéltáblája minden balesetnek. Most mondja valaki, lejjebb, ha az embernek nincs vérmérséklete és secessionista lesz, akkor meg a régi kathedrai bölcsességek szerint öngyilkos kéz fenyegeti életét. Engedje meg, hogy lélegzetet vegyek.

Kérem, tessék besétálni. A szobámba vezettem ezt az embert és leülttettem.

Kedves ügynök ur, kezdtem el a szót, mielőtt magamat biztosítanám, és mielőtt ön lélegzetet vesz, biztosítom önt én is arról, hogy roppant sajnálom. Ön a balesetek áldozata. Ha nem volnának balesetek, ön most valami tisztességes állású ur volna.

Én be vagyok biztosítva minden baleset ellen, felelé érzékenykedve.

Épen ez az, a mi nem tetszik nekem.

Hát miért kérem!? pattant fel az ügynök.

Azért kérem, mert ön minden balesetet lefoglal. A magáét is, az enyémet is. Ez nagy önzés, ha én biztosítom magamat, öné a haszon; ha önt éri a baleset, öné a haszon, mondám.

Popovics egyhangulag polgármesternek választatott.

Tanári kinevezés. A nem rég elhunyt *Majoros Károly* kir. kath. főgymn. rajztanár helyére a vall. és közokt. miniszter *Ócsvár Rezső* okl. rajztanárt nevezte ki.

A középiskolai tanári vizsgálatot *Bagossy Bertalan* tanítónőképző intézeti tanár, ki már pár évvel ezelőtt polgári iskolai tanári képesítést nyert, a mult pénteken a budapesti tudomány egyetemen a történelem és latin szakcsoportból *kitünő sikerrel* letette.

Huszanöt éves házassági jubileum. Lélekemelő ünnepély folyt le a mult szombaton jun. 26. egész zajtalanul a székesegyházban a plebániái mise után. *Jékey Károly*, városi alkapitány ur és neje *Pietrowszky Mariska* urnő öngnagsága, házasságuk 25-éves évfordulója alkalmából léptek ismét az oltárhoz, hogy házasságukat újból megáldassák. Miután sz. mise alatt példás buzgalommal meggyóntak és megáldoztak, sz. mise végén *Tóth József* h. lelkész hatásos beszéd kíséretében áldást mondott frigyükre. — *Südy Károly* városi számtiszt és neje *Tóth Róza* urnő tegnap töltötték be házasságuk 25-ik évfordulóját. Ez alkalomból számosan üdvözölték a jubiláló házaspárt.

Eljegyzés. *Reszler János* helybeli vászon és divatáru kereskedő e hó 20-án jegyet váltott *Somogyi Margitkával*, *Özv. Munkácsi Mihályné* nevelt leányával.

Küldöttség a földművelésügyi miniszternél. Sági községből *Fón Antal* lelkész vezetése alatt egy öttagu küldöttség tisztelgett *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszternél a végett, hogy a Szamoson építendő új hid fölépítéséhez a kormány jóakaró támogatását kieszközölje. A küldöttséget *Domahidy Viktor* országgyűlési képviselő vezette a miniszter elé, ki megígérte, hogy hatáskörében mindent megtesz, hogy a község méltányos kérélmé teljesedjék.

Pál estéjén *Ratkovszky Pál* kir. kath. főgymn. igazgató maga köré gyűjtötte a kath. kaszinóban az intézet tanári karát. Kivülök többen voltak még jelen az igazgató tisztelői és barátai közül. Felköszöntőkben, melyeket *Fásztus Elek* nyitott meg, nem volt hiány. A társaság igen kedélyesen mulatott, s kellemesen emlékszik vissza Pál fordulójára. Másnap is so-

De hiszen, volt már nekem hasznom az előtt is, mielőtt ön biztosította vagy biztosítaná magát!

Ez megfoghatlan! Sőt annál több, ez egyszerűen nem létezik! feleltem.

Hát csak maga van a világon!? dühbe jött a cseh és hozzá akart fogni egy új közmondáshoz. De megszelidült, mert tulharogtam — a csendes magányban és a kutyám ugatni kezdett. „Tombola” mondom! nyertem.

Barátom! Isten hozta, maga nagy örömet hozott nekem. Ez a kutya visszatért a pályájára: kiabáltam. A cseh csak bámult: mi lett? Barátom! tud maga ugatni!? Az én kutya tud. Mit fizetek!? Ezt magának köszönöm.

Csak a biztosítási összeget balesetek ellen, — felelte meglepetésében a cseh. 24 koronát, mint magánzó.

Fogja és írja be! A kutyámmal együtt tisztelem. Van már házőrző és szobaőrző kutyám a csendes magányban. De nincs 24 koronám; utóljára mindenkit érhet baleset.

Pillich Ottó.

kan keresték fel a közszeretben álló igazgatót, hogy szerencsekívánataikat kifejezzék.

A trónörökös felesége. Most bocsátották ki a bécsi udvari nyomdából az 1901. évre szóló udvari kézikönyvet, melyben a mult év két érdekes eseményének is nyoma van. *Ferencz Ferdinánd* főherceg nevénél ugyanis ez az új adat áll: — Morgantikus házasságot kötött Reichstadtban 1900. július 1-én *Chotkowi* és *wognini* gróf *Chotek Zsófiával*, mostani hohenbergi hercegnővel, ki 1868. márczius 1-én született. Az uralkodóház tagjainak udvartartásai és kamarái közül pedig az idei kiadásban hiányzik „*Stefánia özvegy trónörökösne udvartartása*”, mely még tavaly benne volt.

Városunk alapítványa. Közshadseregbeli ezredünknek a napokban tartott jubileuma alkalmából a város 200 koronás alapítványt tett, hogy annak kamatai az ezred alapításának évfordulati napján a helyben állomásozó zászlóalj legkitünőbb altisztjeinek adásának jutalmul.

Szép ünnepély folyt le vasárnap délelőtt a Czeczil-egyesület dísztermében. A kir. kath. tanítóképző-intézet ifjúsága ünnepelte ekkor *Vörösmarty* születésének 100 ik évfordulóját. Szép közönség töltötte a nagy zenetermet, főleg a hölgyek voltak nagy számmal képviselve. Az ifjúság sikere páratlan a maga nevében. Annyit mutattak be, aminek többet senki sem várhatott. Meg volt lepetve mindenki az elért szép eredmény felett. Az ifjúsági elnök, *Schorn Károly* beszédje, ki *Vörösmarty* költői működését ragyogó klasszikus nyelven méltatta, oda illett volna akármelyik kiváló Stylista ajkára. Előadása is olyan szabatos és emelkedett volt, hogy semmi kívánni valót nem hagyott maga után. Beszédje folyamán a közönség körében ilyen kifejezéseket lehetett hallani: „Szépen beszél!” „Ez már beszéd!” Csakugyan beszélt szépen. A szavalatok szintén pompásak voltak, művésztől is alig lehet különbet várni. *Szólómájer József* szép hanganyaga és előadásának kerekded voltával, *Duchnovszki Károly* azzal a nyugodt, de azért határozott temperamentummal hatott, mely remekül vágott össze a választott darab természetével, *Markscheid Nándor* hü vonásokkal mutatta be *koszorus költőnk* életétörténetét. A programnak igen kedves kiegészítő pontját képezte az a népdalegyveleg, melyet *Szerdahelyi Károly* hegedűn, *Baranyi János* zongorán játszottak és *Polgáry József* bariton szólója, ki a Vén cigányt *Baranyi* zongorakiséréte mellett nagy hatást keltve adta elő. A közönség lelkesen adott kifejezést elismerésének, közkívánatra programszámaikat meg is kellett új darabokkal toldani. Bevezetésül az ifjúsági énekkar a Szózatot, záradékkul a Hymnuszt adta elő.

Anyakönyvvezetői kinevezések. A belügy-miniszter a győrteleki anyakönyvi kerületbe *Erey Pál* s.-jegyzőt, a nagy-ecsedibe *Farkas Ernő* s.-jegyzőt, a dengelegibe *Bocskay Sándort* anyakönyvvezetői helyettesekké nevezte ki s őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

Áttérés. *Czapkay Imre* kerékgyártó, nagymajtényi lakos, jan. 26-án tért át az ág. evangélikus hitről a róm. kath. anyaszentegyház kebelébe. Az egyházi szertartást *Török M. Lajos* káplán végezte.

A kath. kaszinó febr. 10-én felolvasó estélyt tart. A végleges program még nincs ugyan megálapítva, azonban mint értesülünk

Ekkel Elemél beregszászi főszolgabíró neje zongora játékkal, *Melles* Emil felolvasással, *Haller* Jenő orgonajátékkal, *Mondik* Endre és *Ekkel* Lajos énekdarbval fognak közreműködni.

Gyászír. *Buday* Miklós, Ungmegye ny. árvaszéki elnöke, Selmezbányán, hol leányánál és vejénél már régebb idő óta tartózkodik, elhalálozott.

Öngyilkos ifju. Egy szép reményekre jogosító ifju, Augusztini Oszkár, akarta eldobni magát az életet a múlt nap. Revolvere azonban irányt tévesztett, s a golyó a koponyacsontban bennmaradt. Az orvosi tudomány s a szülői gondos ápolás vissza fogják adni életét, melytől egy meggondolatlan pillanatban meg akart válni. A munka tevékenysége által megőszült s köztisztületben álló családapa és családja iránt általános a részvét városunkban.

Kántortanítói változás. A földmívelési miniszter Toldy János mérki róm. kath. kántortanítót, 800 korona évi államsegélyvel, a nagy-szent miklósi gazdasági intézet tanulói közé vette föl. Ennek következtében Toldy János, 3 hónapi szolgálat után, kántortanítói állásáról lemondott s Nagy-Szent-Miklósról költözött, a mérki róm. kath. hitközség pedig kántor és az iskola tanító nélkül maradt. Mindenesetre nagy és öreg hiba, hogy a miniszterium évközben szedi el tőlünk az okleveles és állomáson lévő tanítókat gazdasági intézete számára!

Ifjusági bál. Az iparos ifjak farsangi bálja szombaton este folyt le a „Vigadó” termeiben. A táncmulatság sem erkölcsileg, sem anyagilag nem maradt mögötte az ifjuság által máskor is rendezni szokott mulatságoknak, — ami a buzgó vezetők érdeme.

Emlékeztetés. Vasárnap este lesz a kath. legényegyesület bálja a Vigadóban. Ismét felhívjuk reá a közönség figyelmét, mert ez a derék egyesület megérdemli, hogy minél hathatósabban támogassák.

Községek felirata. Hirip és Oroszfa községek lakosai feliratot intéztek az országgyűlés képviselőházához, melyben azt kérelmezik, hogy a két község a szatmár-krasói Szamos-balparti ármentesítő érdekelt-ségből hagyassék ki. Tallian képviselőháznak s ez véleményadás végett kiadta a kérvényi bizottságnak. A kérvényt *Sz uhány Ferenc* országgyűlési képviselő nyújtotta be.

Pénzintézetek közgyűlése. A *Népbank Részvénytársaság* s a *Gazdasági és Iparbank* vasárnap délelőtt tartották évi rendes közgyűlésüket saját helyiségeikben. Mindkét közgyűlés igen látogatott volt. Az utóbbián a kedélyek némi izgatottságot mutattak, mely csak akkor csillapodott le, mikor az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása véget ért. A hivatalos lista keresztül ment és így négy új tag jutott be az igazgatóságba. A felügyelő bizottsági három tag közül kibukott Hatvani Péter, kinek helyére Váry Antal városi aljegyzőt választották be. Ez intézet 23301 korona tiszta hasznot ért el, melyből egy-egy részvényre 3 korona esik. A Népbank közgyűlése mindenben elfogadta az igazgatóság jelentését az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslattal együtt. E javaslat szerint jövőre igazgatósági tag csak az lehet, kinek legalább 10 részvénye van; évi osztalékul pedig egy részvény után 30 koronánál nagyobb összeg nem adható. E szilárd, biztos alapon nyugvó pénzintézetnek tartaléktőkéje ma már annyi, mint az

alaptőke s osztalékul most is 24 koronát fizet részvényenkint.

Tűzoltó-bál: A helybeli önkéntes tűzoltó egyesületnek f. é. február 10-én megtartandó szokásos és nagy szabású álarozos báljára a bálrendező bizottság által nagyban folynak az előkészületek; az ez ideig beérkezett tombola tárgyak közül a helybeli irgalmas nővérek tartományi főnöknőjének jótékonyága által adományozott 18 drb. nagybecsű és értékes dísz tárgy a Sternberg testvérek divatú kirakatában megtekinthető; hol is a belépő jegyek már most előre válthatók. A jótékonyág nevében adott tárgyakért ez uton is hálás köszönetet mond az egyesületi parancsnokság.

Meghívó. A szatmári izr nők filléregylete saját alapja javára 1901. évi február hó 9-én, szombaton a „Vigadó” összes termeiben hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a művelt közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő díjak: személyi jegy 3 korona. Család-jegy 6 korona. Karzat-jegy 2 korona. Jegyek előre válthatók: Lövy Miksa, Vajda Mihály, Sternberg-testvérek urak üzletében és este a pénztárnál. Kezdet 1/2 9 órakor. Felülfizetéseket az egyesület köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz. A hangverseny műsora: 1. Felolvasás. Tartja: Dr. Fejes István ur. 2. Mendelssohn nyitány. (Ray-Blas.) Zongorán 4 kézre előadják: Wodiáner Olga k. a., Kovács Leó ur. 3. „Mézeshetek után” — vigjáték 1 felv. Előadják: Markovics Margit k. a. és Hetényi Elemér ur.

Népies gazdasági előadások. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület, miként a múlt télen, úgy a mostanin is gazdasági előadásokat rendeztetett a vármegye több városában és községében. A városunkban rendezett gazdasági előadások tartására az egyesületnek sikerült megnyernie Bodnár Gáspár képezési tanárt, a jeles népirót, ki legutóbb a németi gazdaközönség előtt a munkássegélyzőpénztár ügyét ismertette. Zamatossággal előadott beszédével, népies szólásformáival, vidámságra hangoló ötleteivel annyira behízelegte magát a gazdák szívébe, hogy azok alig várják az alkalmat, hogy hozzájuk beszélhessen. Bodnár előadásainak már meg is van a nagy sikere, mert a munkássegélyző-pénztárba tömegesen iratkoznak be a gazdák közül. Bodnár előadásaira el szokta vinni tanítványait is, a mi dicséretre méltó dolog tőle. E tényével meg akarja mutatni tanítványainak azt a módot, hogy mint a nép leendő vezetői, miként vegyenek részt a socialis tevékenységben. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy az ország területén 8000 előadásban ismertették eddig a munkássegélyző-pénztárt. A földművelésügyi miniszter pedig több 100 ezer példány füzetet bocsátott közre ez új intézmény ismertetése végett.

Meghívó. A Szatmárnémeti „Társaskör” berendezési alapja javára 1901. évi február hó 2-án, szombaton, saját helyiségeiben zártkörű házi-estélyt rendez, melyre t. közönséget ez uton is van szerencsénk tisztelettel meghívni. *Antal* Dániel alelnök. *Hérmán* Mihály elnök. *Bartha* Kálmán felügyelő. Belépő díj: Személyi-jegy 4 korona. Család-jegy 10 korona. Kérjük a t. Társasköri tag urakat, hogy belépő jegyeiket a meghívó átadásakor kiváltani méltóztassanak. Jegyek a meghívó felmutatása mellett előre válthatók naponkint d. e. 1/2 12—1/2 1 óráig Hatvani Péter pénztárnok urnál, a Társaskör könyvtár helyiségében és este a pénztárnál. Kezdet 8 óra-

kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Gyáripár és kivándorlás. A kivándorlást a nagy gyáripár sem csökkentette nálunk, mivel, mint a példa mutatja, idegenekkel töltik be a gyárakban a jól jövedelmező helyeket. Így van ez Szerencsen, hol az állami szubvencióval bőven ellátott cukorgyár tizenöt évi működése mellett sem tudott ott a magyar munkás talajt nyerni. A kivándorlás még nagyobb mérvű a Hegyalján, mint annak előtte. Most kezdik az orvosozt ellenne alkalmazni, a mennyiben az ifjuságot akarják a gyármunkára előkészíteni: Ezért a Magyar Cukoripár-Részvénytársaság igazgatósága Szerencsen Andrassy Sándor gr. elnökelete alatt, az Amerikába való kivándorlás csökkentése céljából értekezletet tartott, melyben Zemplén vármegye kir. tanfelügyelője azon javaslatot terjesztette elő, hogy az igazgatóság a cukorgyárban alkalmazott 15 évet még be nem töltött tanköteles gyermekek és tanköteles koronul levő, de önként vállalkozó ifjabb gyári munkások részére, a hatvani cukorgyárnál már régebben működő iskola mintájára, egy szakirányú s magyar tannyelvű munkás iskolát szervezzen, mi által nemcsak a népoktatási törvény követelményeinek lesz elég téve, hanem az iskolában nyert szakszerű képzés a munkaerőnek értékesítésére is előnyös befolyással leendő s a magyar munkásnak is magasabb keresesetre nyujtván kilátást, az amerikai kivándorlásra való hajlamot mindenesetre csökkenteni fogja. Az igazgatóság rövid eszmecsere után a kir. h. tanfelügyelő javaslatát elfogadta és határozatilag kimondta, hogy a szerencsi cukorgyárnál egy szakirányú munkásiskolát állít föl, illetőleg ennek felállítási költségeit magára vállalja s egyben felkéri a kir. tanfelügyelőt, hogy a szóban levő iskola szervezése tárgyában az üzletvesztéssel egyetértően dolgozzon ki részletes tervet s azt az igazgatóságnak lehetően rövid idő alatt mutassa be.

Az ungvári kath. legényegylet f. évi február hó 10-én tartja szokott farsangi estélyét, mely alkalommal Fülöp Árpád helybeli főgymn. tanárnak remek allegoriáját, „A hit, remény és szeretet” ez. költeményét adják elő, valamint ugyancsak Fülöpnek az ungvári legényegylet részére készített alkalmi apoteozisét, melyben a tisztos ipar eszménye van megszemélyesített alakokban dicsőítve. Ezzel kapcsolatban és ezen apoteozisből kifolyólag lesz előállítva az élőkép is. Az előkészületek serényen folynak az előadásra.

A munkácsi kath. legényegylet zászlójának megszerzése javára a kath. körrel jan. 20-án úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült táncmulatságot tartott. A zászló megszerzése egy csapásra sikerült a szépen begyűlt jövedelemből. A zászlószentelési ünnepély még ebben az évben meglesz. Összes bevétel: 718 kor. 70 fill. Kiadás: 243 kor. 04 fill. Tiszta jövedelem 475 kor. 66 fill.

A munkáspénztárak. Ez év január hó 1-én életbe lépett a munkáspénztárakról szóló törvény. Most folyik e tekintetben a gazdasági cselédek és munkások beiratkozása. Mint meggyőződünk, ez iránt sok helyen ellenszenvvel viseltetnek. Pedig helytelenül. A kik tehetik, világosítsák fel a gazdasági cselédeket és munkásokat emez intézmény igen nagyon jó voltáról s előnyéről. Bár csak már régen lett volna ilyen intézmény, akkor a mezei munkások közül sokan

nem mentek volna lépre a szocialista boldogombáktól.

A névmagyarosítás egyszerűsítése. Ha Magyarországon nagyarányú is a névmagyarosítás, de kétségtelenül még nagyobb számban történnének névmagyarosítások, ha e tekintetben az eljárás nem volna még mindig nehézkes. Erre való tekintettel a belügyminiszter most tervet dolgozott ki a névmagyarosítási eljárás egyszerűsítése és olcsóbbá tétele tárgyában. E terv szerint jövőben a névmagyarosítási kérvény és mellékletei teljesen bélyegmentesek lennének és a kérvényhez nem lesz csatolandó más csak keresztlevelel. A folyamodó erkölcsi múltja tárgyában hivatalból fogják beszerezni az adatokat és nem lesz majd melléklendő illetőségi bizonyítvány sem, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy ennek beszerzése sok esetben igen nagy akadályokkal jár és sok ember nem valósíthatja meg névmagyarosítási szándékát, minthogy az erkölcsi, főleg pedig az illetőségi bizonyítvány beszerzése sok utánjárást és időtöltést okoz.

Nem szabad szivart válogatni. Nem bizony! Ezentúl már csak úgy lesz kénytelen mindenki a trafikos kisasszonyoknak kezéből elfogadni a szivart és nem vájkálhat, nem turkálhat a dobozokban, nem pattogtathatja meg vagy huszonöt szivar végét, míg végre egy-egy megfelelőt talál. A pénzügyminiszter ugyanis rendeletet adott ki, a melyben meghagyja, hogy a dohányárusok a vásárlóknak sajátkezüleg adják át a kívánt szivart vagy cigarettát és ne engedjék meg nekik, hogy ők válogassanak a szivarok között. Nagyon okos nagyon szép rendelet ez. Örülni fog neki mindenki a ki nem szivarozik, mert belátja, hogy milyen üdvös, egészségügyi érzélat vezette ennél a rendeletnél a pénzügyminisztert. A szivaros emberek természetesen először haragudni fognak, de majd csak belenyugosznak hamarosan a változatlanságra. Egy bibije van ennek a rendeletnek: hogy ezt odaát sórgorék pénzügyminisztere léptette életbe, eddig csak Ausztriában tiltották el a szivarok válogatását.

Állami marhakiosztás. A ruthén akció egyik czélja a szegény nép észszerűtlen marhatenyésztését megjavítani, mert az a csenevész riska-faj, melylyel most gazdálkodik a nép, nem sok hasznot hajt neki. Azért a kormány Tirolból és Vorarlbergből fajmarhat importál s részletfizetés mellett szétosztja a ruthén nép között, hogy ezzel megjavítsa, részben pedig kiszorítsa s így rávezesse a népet az észszerű marhatenyésztésre. Ilyen marha-kiosztás volt a napokban Perecsenyben, hová 42 drb. tirolí s vorarlbergi 1—2 éves üszőt szállított le *Breznay* állami állattenyésztési felügyelő. A nép, mint halljuk, elégedetlenül válogatott a marha-állományban, mert az szerinte 60, 80, 100 frtnyi árnak nem igen felelt meg; pedig már a tehetősebb gazdák annyira igyekeznek maguk is fajmarhára szert tenni, hogy, mint Perecsenyben kifejezték, nem nézik az árt, csak szép darabokhoz jussanak. A 42 darabból azonban mégis elkelt vagy 22 darab, de ennek nagyrészt az intelligens osztály vette meg.

Megsértett tüzoltók. Régi igazság, hogy a harag rossz tanácsadó. Ez beigazolást nyert Schönfeld Mayer szatmári vállalkozón is, a kinek házában két év előtt tűz ütött ki. A veszedelem igen gyorsan terjedt és a házban lakó Kolb Vilmos kereskedő telefonon értesítette a tüzoltókat, a kik azonban csak egy félóra múlva érkeztek a tűzszínhelyére, a mikor már az egyik melléképület leégett.

Ez annyira kihozta sodrából a két bajba jutott embert, hogy szidalmazni kezdték a tüzoltókat: Ti rabló gazemberek, ilyen későn kell jönni? Te Mónus, te vagy a rabló-alparancsnok? hogy kössön fel a hóhér! — kiáltozott Schönfeld. Ide locsoljatok, rablók! dühöngött Kolb. — Üssétek agyon a gazembereket! — toldta meg az izgatottan futkosó Schönfeld, úgy, hogy tartani lehetett attól, hogy megverik a tüzoltókat. Másnap a megbántott tüzoltók izgatás vétsége és nyilvános becsületsértésért följelentették a két kárvallott embert és a szatmári törvényszék el is ítélte Schönfeldet kétféle becsületsértésért hatvan korona, Kolbot egy rendbeli becsületsértésért husz korona pénzbüntetésre. A királyi ügyész fölbevezésére a debreczeni tábla Schönfeld büntetését száznegyven koronára, Kolbét nyolcvan koronára emelte föl. Ezt az ítéletet, Székács Ferencz előadásában, a legfelső bíróság is megerősítette.

Kellemetlen meglepetésre ébredt e hó 25 én pénteken reggela sz. váraljai plebánia. Elvesztek a templom kulcsai és bár minden zugot tüvé tettek, a kulcsokat mégsem találták. Ugy 8 óra után végre egy megtévedett szerencsétlen mesterlegény, Frankó György, meglehetősen berugva a templom elé botorkázik és zsebében megtalálja a keresett kulcsokat. Ezen ember kilopva a templom kulcsait, éjjel bement a templomba és az alig egy hónap óta felállított Szt. Antal perselyt ellopta. Tettét bevallotta, a csendőrök a perselyt megtalálták feltöretlenül, és most jól megérdemelt büntetését várva elmélkedik azon erkölcsi versecskén: A tolvaj a lopást csak egy tűn kezdette, minden nagyobb bűnnek kiesiny a kezdete.

Jézus Szive képei terjesztetnek Tirolban két féle alakban, a nagyobbik ajtóra függeszthető; kereszt alakú, közepén Jézus legsz. Szive képével és ezen körirattal: „Jöjjön el a te országod; Megállj! Jézus Szive velünk van.” A másik posztóra festett Jézus sz. Szive színtén föllirattal. Mi szerezhetünk azoknak, kik ily képecskéket birni óhajtanak, ha hozzánk fordulnak. A kereszt alakú nagyobb kép ára 60 fill. a posztóra illes tett kisebbek ára 24 fill. Ajánljuk különösen Jézus sz. Szive tisztelőinek és a kath. családoknak.

Jeruzsálemi ima czim mel az ország különböző vidékeiről a következő tartalmu levelező lapok érkeznek aláírás nélkül a kath. hívekhez: „Oh édes Jézusom, hozzád könyörgök! Oh nagy Isten, könyörülj rajtam és az egész emberiségen. Tisztíts meg minket bűneinktől a te szent neved által most és mindörökké. Amen. Ezen imát tessék naponta egyszer elmondani, kilencszer lemásolni és naponta egynek elküldeni 9 napon át. Ezt az imát a bécsi érsek kapta, ő küldte szét. Ki nem terjeszti, vétket követ el, ellenben aki terjeszti, annak egy ohajtása teljesül.” — Ezen levelező-lapokat bizonyára valami kalandos szellemű, babonás ember hozta forgalomba, erre vall a hólabda-szerű terjesztési mód és a babonás 9-es szám nagyképu emlegetése. Az illető vallás dolgában tudatlan, vagy rossz akaratu egyén, mert azt mondani, hogy: „aki ezt a levelet nem terjeszti, vétket követ el,” — otromba hazugság. A rk. h. lelkész óva inti a közönséget, nehogy e botrányos játéknak felüljenek s ha ilyen levelet kapnak, legott tépjék össze.

Népszámlálás. Nagy-Majtény lakossága 1999. Szaporodás 299.

Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásvány-

víz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás hirdetésére.

Örök naptár. A legeredetibb és legérdekesebb naptárak egyike az immár 3-ik kiadásban megjelenő *Bacsó-féle „Örök naptár”,* melyet *Bacsó Ferencz* fővárosi állami tisztviselő szerkesztett. Magában foglalja ez a múlt, jelen és jövő bármely évében előfordulható összes naptárakat, számszerint 61 teljes közönséges naptárt, melyek az évek folyamán váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, minden esztendőre ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, sőt az elmúlt évek naptárainak is mindig birtokában lesz, ami igen érdekes dolog így pl. a többi közt megtalálhatja benne mindenki a maga születési évének naptárát, s láthatja belőle, hogy a hét melyik napján pillantotta meg a világot, hogyan estek abban az évben az ünnepek, husvét, pünkösd stb. stb. Rendszeres gyűjteményben közli továbbá az „Örök naptár” hosszú évszázadok időjárás tapasztalatait és babonáit, melyekből komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk milyen idő lesz? Igen becses a *világtörténelmi nevezetességeket* tárgyaló fejezete is, mely gazdag anyagot szolgáltat mindenkinek minden körben az okos, szellemes és lebilincselő társalgásra. Külső kiállítása pedig *új, díszes, színpompás,* hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s *gy alkalmi ajándéknak* is különösen ajánlható. Bolti ára 2 korona, de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában 1 korona 30 fillér kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. *Ajánlott és bérmentes* megküldés czéljából még 35 fillér portó is mellékelendő.

Színház.

Szerdán Kemény Lajos jutalomjátékára a *Csillaghullást* adta elő a társulat. Sajnáljuk, hogy ilyen halva született compositióban csillogtatta Kemény tehetségét. A közönség valószínűleg ismerte a darab kritikáját s azért jelent meg oly csekély számban a nagyobb pártolást érdemlő művész jutalomjátékán. A képtelen helyzetek, az ügyetlen motíválás feletti bosszúságunkat iparkodtak feledtetni velünk ügyes játékkal a jutalmazottan kívül főleg Szalóczy, Holéczy, Markovics és Vertán, de a többi szereplők és derekasan megállották helyüket.

Csütörtökön gyér közönség előtt Gabányinak „Az emberevő” cz. vigjátéka került színre. Markovics a Zsuzsika kedves szerepében meglepően ügyes volt; Székely agyonjátszotta magát a zajos czimszerepben; tapsokat arattak Hetényi és Molnár.

Szombaton és vasárnap a „Kadétkisaszszonyt”, Mader Raul legujabb operettjét játszották. A szöveget Pásztor Árpád írta, ki nem törte a fejét valami új mesén, nem is mélyedt bele a jellemzésbe, ellenkezőleg olcsó, ismert eszközökkel dolgozott. Egyetlen érdekes epizód az ideg orvosok szerepe. A zene azonban mind végig dallamos, sok helyen bájos. Szalóczy Irén, Hetényi distingváltan játszott. Kemény könnyed természetességgel raepresentálta Rob Robertsh tengerész hadnagyot.

Hétfőn 3-szor adták Coralie és társát csekély hallgatóság előtt.

19781¹/₂ tksz.
1900

Árverési hirdetményi kivonat.

A szatmári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Háuler Pál** kir. daróczy végrehajthatónak özv. **Magyar Miklósné** s társai végrehajtást szenvedők elleni 200 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szatmári kir. törvényszék területén levő Piskárkos község határára fekvő a piskárkosi 249. sz. tjb. A I. 1—17 rsz. a. foglalt ingatlanokból az eredetileg Magyar Miklósné Erdei Flóráról illettett 1/4-ed rész illetőségre 658 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1901 évi február hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor** Piskárkos község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 65 kor. 80 fillért képzőben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szatmáron 1900. évi november hó 27-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Öreg.
kir. tszéki. albiró.

Vonatok indulása Szatmárról.

Szatmárhegy—Erdőd felé.

Vegyes vonat		
A hidfőtől	ind. reggel	402
Szatmárhegy-piaczra	érk. "	508
Károlyi-Erdődre	" "	545

Vásári vonat (csak pénteken)		
A hidfőtől	ind. reggel	532
Szatmárhegy-piaczra	érk. "	644

Vegyes vonat		
Népkertből	ind. délelőtt	1115
Atilla-utczáról	" "	1120
Deáktérről	" "	1125
Kossuth Lajos-utczáról	" "	1130
Hidfőtől	" "	1132
Szatmárhegy-piaczra	érk. délután	1238
Erdődvárra	" "	104

Vegyes vonat		
Népkertből	ind. délután	415
Atilla-utczáról	" "	420
Deáktérről	" "	425
Kossuth Lajos-utczáról	" "	430
Hidfőtől	" "	432
Szatmárhegy-piaczra	érk. "	538
Károlyi-Erdődre	" estve	620

Vonatok érkezése Szatmárra.

Szatmárhegy—Erdőd felől.

Vegyes vonat		
Károlyi-Erdődre	ind. reggel	606
Szatmárhegy-piaczról	" "	647
Hidfőhöz	érk. "	748
Kossuth Lajos-utczára	" "	750

Deák térre	" "	755
Atilla-utczára	" "	800
Népkertbe	" "	804

Vásári vonat (csak pénteken)		
Szatmárhegy-piaczról	ind. délelőtt	1047
Hidfőhöz	érk. "	1148
Kossuth Lajos utczára	" "	1150
Deák-térre	" "	1155
Atilla utczára	" "	1200
Népkertbe	" délután	1204

Vegyes vonat		
Erdődvárról	ind. délután	147
Szatmárhegy-piaczról	" "	217
Hidfőhöz	érk. "	318
Kossuth Lajos utczára	" "	320
Deáktérre	" "	325
Atilla-utczára	" "	330
Népkertbe	" "	334

Vegyes vonat		
Károlyi Erdődre	ind. estve	706
Szatmárhegy-piaczról	" "	747
Hidfőhöz	érk. "	858
Kossuth Lajos utczára	" "	900
Deák-térre	" "	905
Atilla-utczára	" "	910
Népkertbe	" "	914

alkalmi ajándéknak s különösen ajánlat. Bolti ára 2 kor., de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában **1 kor. 30 fill. kedvezményes árban** rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. **Ajánlott és hűremes megküldés** czéljából még **35 fill.** portó mellékelendő.

Ki **typhus** és minden más betegségtől óvni akarja magát, melyek a rossz és élvezhetetlen vizek miatt keletkeznek, igyék

oxigén-vizet

— a megváltó gyógyszer-tárból, —

Orvosi tekintélyek által **czukor-, sziv-, tüdő-, gyomor- és vesebajok** ellen ajánlva.

Kapható **Rohrlích** Samuel gyógyszer-tárában s minden fűszerüzletben és vendéglőkben.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

RESZLER JÁNOS

női- és férfi divatüzlete, Szatmár, Kazinczy-utca 2. szám.

Nagy választék kész menyasszonyi kelengyékéből.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők szives figyelmét felhívni arra, hogy a **farsangi idényre kész női fehérműek** megérkeztek és mindenkor dus választékban tartanak raktáron; tisztelt vevőim ennél fogva a szükséges kelengyéket a képzelhető legrövidebb idő alatt szerezhetik be. Kérve a szülők jóindulatu pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel:

Reszler János.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nagy választék kész menyasszonyi kelengyékéből.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel
a

„HETI SZEMLE“

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1901-ik téli és tavaszi idényre
papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Petróleom olaj és villany lámpák villamos izó testek minden nagyságban 70 fillér.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG PORCELLÁN LÁMPA ÉS HÁZTARTÁS BERENDEZÉRI ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

50 kor. menyaszonyi kelengyék áll 100 drbbal
27 drb. üveg 72 porcellán edény és 1 drb. fa táleza
vannak 200, 300, 400, 500, kor. kelengyék melyek az
evő és ivó készleteken kívül igen sok használati és disz
tárgyakat tartalmaznak égők 15, 25, 35, 45, 27 gyertya
fényre ezen égők bármely petróleom lámpába alkalmaz-
hatók, — alkalmi ajándék tárgyak nagy
választékban.

kész szolgálattal

Györy Károly.

Zománcozott lagirozott és nikkell edények képeretkezés minden kivitelben.

Alpaca és cinacél evő eszközök.

Csillár petróleom 44 fillér

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

„Több száz kiváló orvos által ajánlva,
„A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.”
Kapható minden jobb „fűszerkereskedés-
ben és vendéglőben.”